

**הפינגווינים, החסידה
ונחמו נחמו עמי
מתוך "נפלאות הבריאה"
עורך ומלקט ש. אייזיקוביץ
eisikovits1@gmail.com**

הפינגווינים החסידה ונחמו נחמו עמי

נחמו נחמו עמי יאמר א-לקיכם (ישעיה מ) והנה בפרק שירה יש בעלי חיים שאומרים את הפסוקים האלו, רציפי אומר: נחמו נחמו עמי יאמר א-לקיכם. חסידה אומרת: דברו על לב ירושלים וקראו אליה כי מלאה צבאה כי נרצה עונה כי לקחה מיד יהוה כפלים בכל חטאתיה. [ויעוין עוד שם שגם זבוב ואוז אומרים פסוקים מהפטרה של נחמו].

רציפי: במבי"ט כתב שאינו יודע מה זה רציפי, אולם בספר כנף רננים כתב, שרציפי הוא הנקרא 'פינגווין', זה עוף שחי בקוטב הדרומי, כשבחורף הטמפרטורה יכולה להגיע לארבעים מינוס, ובנוסף לכך יש שם רוחות עזות שכמעט אף בעל חיים אינו יכול לשרוד בקור הגדול הזה. כל בעלי החיים האוהבים את החום, כשמתחיל הקור במקום מושבם נודדות מיבשת ליבשת כדי להגיע למקום חמים, גם הפינגווין כמו יתר הבעלי חיים אוהב חום, אבל הוא אינו נודד לשום מקום, הוא נשאר במקום מושבו, ולמה כי הוא יודע שאמנם כעת קר, אפילו קר מאד, אבל מיד לאחר הקור מגיע האביב החמים, ואז כבר יהיה לו טוב. וכדי שלא לאחר את תחילת ימי האביב, ושאיז יש מזון בשפע, הוא נשאר בקור הגדול, ומסכים לסבול כמה חודשים של קור נוראי, כדי שמיד בבוא האביב, הוא מיד יוכל לקבל מזונו, [כמובן שהכל זה חכמת השי"ת כדי שנוכל ללמוד ממנו את תכונותיו וכדלהלן]. וכיצד מחזיק הפינגווין מעמד בקור הנורא, בנוסף על הנוצות שהקב"ה ברוב חסדו ברא לו, ובנוסף לכך ברא לו הקב"ה עור עבה מאד, ועוד כמה דברים שהקב"ה ברא לו בטבעו, שיצליח להחזיק מעמד בקור הנורא. אבל כל זה עדיין לא מספיק להחזיק מעמד בקור הנוראי, אלא שהקב"ה ברא בהם טבע מאד חכם, כל העופות יחד, שמספרם יכול להגיע למאות רבות, מסתדרות בעיגול, כאשר כל אחד מכניס את ראשו תחת נוצת רעהו, והם עומדות צפופות זה עם זה, כך שהחום הטבעי שיש בגופם, יחד עם הנוצות, מחממות זו את זו, וכך הן מצליחות להחזיק מעמד בקור הנוראי. כל אחת בעצמה למרות כל ההגנה הטבעית שהקב"ה ברא לה, לא הייתה מצליחה להחזיק מעמד, ורק בהתאחדות המשפחה הן יכול להחזיק מעמד ולעבור את הקור הנוראי. ולכן הן נקראות רציפי, שהן עומדות רצופות זו בצד זו, כדי שיוכלו להחזיק מעמד.

הקב"ה החליט ברוב רחמיו, שהטוב ביותר בעבורנו שנצא לגלות, הגלות היא קור נוראי בעבודת ה', רוחות חזקות של כפירה והשכלה ושאר מרעין בישין מנשבות בנו בעוז, בנוסף לכך נגזר עלינו עול הגלות הקשה של עוני וייסורים קשים. וכי נברח מהייסורים, וכי נלך למקום אחר, ונחשוב שאולי שם יהיה יותר טוב, הקב"ה כשמוציא אותנו לגלות, אמר לנו נחמו נחמו עמי, בואו תלמדו מהעוף הזה, כיצד אפשר לעבור את הגלות בשלום. על ידי שני דברים עיקריים,

א. להישאר במקום, לקבל את הייסורים באהבה, לא לבעוט בייסורים הבאים מאתו יתברך, ולא להתרעם על מידותיו יתברך, כי לא יתכן הטוב שאנו מצפים לו, אלא בקבלת הרע והייסורים באהבה, ולא יתכן לצפות לאור הישועה, אם לא תקדם חושך הייסורים, כמו הפינגווין הבוחר להיות בקור הנורא, כי הוא מצפה לאביב.

ב. העוף הזה מלמדנו איך להקל מעלינו הצרות והעוני שלא נרבוץ תחת המשא הגלות והשעבוד, על ידי שנאמץ את טבע הרציפי שהחכימה הקב"ה להתחבר יחדיו, ועל ידי החיבור יתחזק החום הטבעי בכפל, ועל ידי זה יקל מעליהם הקור, גם אנחנו אם נהיה בגלות בודדים, כל אחד ואחד לעצמו, לא נצליח לעבור את הגלות הקשה, אולם אם נצטרף ונתאחד כולנו כאיש אחד, בסבל והתלאות, ואיש את רעהו יאמר חזק, בעזרת השם נוכל לעבור את הגלות הקשה, ולהגיע לאביב המצופה במהרה בימינו.

החסידה אומרת את הפסוק השני, 'כי לקתה מיד ה' כפלים' החסידה היא חיה שעושה חסד עם חברותיה, וכתב מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל בספרו על פרק שירה, טבע החסידה היא שהיא אוהבת חום, וכשמגיעים ימי הקור באירופה, הם נודדים לכוון מקומות החמים, ויש לה זמן קבוע בשנה מתי היא נודדת, היא לא מקדימה ולא מאחרת, כמו שכתוב בירמיה' (פר' ח) 'גם חסידה בשמים ידעה מועדיה' (עי' רש"י שם) והוא לרמז על הגאולה שיבוא, כשיגיע הזמן לא יאחר, וזהו השירה שלה 'דברו על לב ירושלים וגו' כי מלאה צבאה', כשיגיע הזמן של הגאולה. [ועוד כשהיא חוזרת היא חוזרת למקומה המדויק, ואינה משנה את מקומה, כך גם עם ישראל יחזרו למקומם המדויק.]. אולם יש שפירשו שמונח כאן עומק נוסף, שעל ידי החסידה נוכל ללמוד כיצד נוכל לצאת מהגלות ביתר מהירות, החסידה כשהיא שולה מזון, היא אינה אוכלת הכל לבדה, אלא היא מתחלקת עם המזון גם עם חברותיה, כלומר כואב לה המצב שהיא שבעה

ולחברותיה אין מה לאכול, ובנוסף לכך שיש כאן מדת חסידות, יש כאן גם שכל ישר, כי גם חברותיה כשהן שולות אוכל, היא גם מקבלת חלק ממאכלן, [ולכן נקרא היא עוף טמא, כי בכל זאת, היא עושה חסד רק עם חברותיה, ולא עם שאר בני מינה]. והנה יש ללמוד מכאן עומק נורא, יש גזירה כמה אנו צריכים לסבול בגלות, והנה אם כל אחד יסבול את כל הגלות שנגזר עליו, הרי שצריך לעבור כל כך הרבה שנים, עד שיסתיים כל מה שנגזר על ישראל לעבור בגלות. אבל יש עצה "חסידה" - מה העצה, שכל אחד יתחלק עם חבריו, דהיינו כשאדם רואה את הצרה שנגזר על חברו והוא מצטער עמו, הרי שחסך חצי מהגלות, כי אם נגזר עליו על דרך משל שיסבול במשך ימי חייו בארבע מחלות ל"ע, הרי כשהוא רואה את חברו חולה במחלה, והוא מצטער עליו כאילו שהוא חלה במחלה, הרי שחסך ממנו מחלה אחת, וכך כיוצא בזה. ואם כן אם באמת נפנים זאת, וכל אחד יצטער באמת עם הצער של השני, אפשר לצאת מהגלות במהירות עצומה. וזה מה שהנביא זועק, מְלֹאָה צָבָאָה כִּי נִרְצָה עֲוֹנָהּ כִּי לִקְחָהּ מִיַּד יְהוָה כְּפָלִים בְּכָל חַטָּאתֶיהָ אֵיךְ לִקְחָהּ כְּפָלִים, אם נצטער גם עם הצער של חברנו, כמו החסידה שמתחלקת עם הצער של חברותיה. (ווי העמודים)

פינגווינים

פינגוויניים (שם מדעי: Spheniscidae) היא משפחת עופות ימיים יחידה בסדרת הפינגווינאים, הכוללת 6 סוגים ושבעה עשר מינים. הפינגווינים הם עופות חסרי יכולת תעופה.

מאפיינים

הפינגווינים הם מן העופות הפרימיטיביים ביותר. כבר בשחר הימים, בשל לחצי סביבה, ובחסידי ה' עברו הפינגווינים לפעילות ימית והם העוף המותאם ביותר לתנועה במים:

- בניגוד לעופות מים אחרים, אין הפינגווינים שוחים באמצעות רגליהם כברבור וכברוז אלא מתקדמים במים באמצעות כנפיהם. הפינגווינים איבדו את כושר התעופה וכנפיהם דומות לסנפירים דוגמת גפיהם של צבי ים.
- צורת גופם הידרו-דינאמית ומקלה עליהם להשיג מהירות גבוהה בשוטם במים.

• משום שאינם מעופפים עוד, לפינגווינים אין עצמות חלולות כיתר בעלי הכנף אשר זקוקים למשקל גוף קל ועצמותיהם המלאות הן יתרון בצלילה לעומק רב.

הפינגווינים הם יצורי יבשה ופעילותם העיקרית במים היא חיפוש מזון. הפינגווינים ניזונים מדגים ומסרטנים אותם הם צדים. ביבשה כמעט שאינם תרים אחר מזון. הם תלויים באוויר האטמוספרי לנשימה ובצלילתם במים הם אוטמים את נחיריהם ומשתמשים במלאי האוויר המצוי בריאותיהם עד אשר אוזל החמצן כמעט כליל ואז שבים אל פני המים כדי לשאוף אוויר מחדש.

כל המינים נפוצים רק בחצי הכדור הדרומי, מיבשת אנטארקטיקה ועד איי גלאפגוס סמוך לקו המשווה. הגדול במינים הוא הפינגווין הקיסרי ששוכן באנטארקטיקה הקפואה והמין הקטן ביותר שוכן באיים החמימים של ארכיפלג גלאפגוס, וזאת על פי כלל ברגמן.

בעת הקינון דוגר הזכר על הביצה אותה מטילה הנקבה, הנקבה יוצאת לים לחפש מזון ועד לשובה הזכר לא עוזב את הביצה לרגע. הפינגווין הזכר ידוע במסירות שלו לתפקיד האב, ולאחר מכן מטפלים יחד באפרוחים. תקופת הדגירה נמשכת כחודשיים ובמהלכה לא אוכל הזכר דבר.

לפינגווינים אורבות סכנות רבות הן מצד טורפים והן מצד האדם. אויביהם בטבע הם חמסנים, עופות החומסים את גוזליהם וביציהם. במים ומחוץ למים עלולים כלבי ים ללוכדם ובמים צדים אותם כרישים ולוויתנים. האדם לרוב אינו ניזון מבשרם של הפינגווינים אך עדיין הוא האיום הממשי לקיומם; מכלית נפט שמתבקעת מציפה שטחים נרחבים בים בנוזל השחור והצמיג אשר מכסה את גופם של יצורים במים ומביא למותם המוקדם. לפינגווינים מנהג לשלש באותם מקומות שבהם עשו כך הוריהם, ואף לדגור על מצבורי הלשלשת. צברים אלה הופכים ברבות הימים לדשן חקלאי משובח המכונה "גואנופרו" והאדם כורה בהם בכמות רבה עד כי מחריב הוא מקומות קינון שלמים ומונע בשל מעשיו אלו, הקמת דור חדש של צאצאים אצל הפינגווינים, כי הללו ימתינו עד אשר ישוקמו תילי הלשלשת כדי שישובו להתרבות מחדש.

הגדול במיני הפינגווינים והעוף המפותח הגדול ביותר כיום הוא פינגווין קיסרי (Aptenodytes forsteri) ששוקל עד 45 ק"ג וגובהו עד 122 ס"מ.

הקטן ביותר הוא פינגווין זוטר (*Eudyptula minor*) ששוקל 1.5 ק"ג וגובהו עד 43 ס"מ.

אטימולוגיה

ייתכן כי השם "פינגווין" מקורו לטיני (*pinguis* = "שמן"). השערה זו מתבססת על איות המילה בשפות כמו צרפתית (*pingouin*) וגרמנית (*pinguin*), שבהן האות השנייה היא *i*, ולא על דרך האנגלית, בה האות השנייה היא *e*. אחרים גורסים כי מקור שמו של עוף זה הוא דווקא ולשי. הללו טוענים כי זהו הלחם בסיסים של המילה *pen* (=ראש) עם המילה *gwyn* (=לבן) המתייחס לאלקה גדולה, עוף ימי דמוי פינגווין שנכחד במאה ה-19 ובקדמת ראשו שני כתמים לבנים. ואולם, המסתייגים מגרסה זו מצביעים על-כך שהיא אינה מתיישבת עם צורות הכתיב שאין אנגליות; על-כך שאין בנמצא דוגמאות נוספות למילים ולשיות שהשתרשו בלשונות אירופאיות; וכן על-כך שאין לוולשית כל קשר יוצא דופן עם בעל-חיים זה, כזה שהיה מוביל להשאלת הביטוי בשפות אחרות. על-אף שנדמה כי הסברה הראשונה היא המניחה את הדעת, בחר אברהם אבן-שושן להתייחס דווקא אל זו השנייה במילונו, בהוסיפו את הכיתוב "ראש לבן?" בצד המונח, המצביע על מקור אטימולוגי משוער.

מיון

- משפחת פינגויניים (*Spheniscidae*)
- סוג פינגווין גדול (*Aptenodytes*)
- פינגווין מלכותי (*Aptenodytes patagonicus*)
- פינגווין קיסרי (*Aptenodytes forsteri*)
- סוג פינגווין זנב-מכחול (*Pygoscelis*)
- פינגווין לבן אוזן (*Pygoscelis papua*)
- פינגווין אדלי (*Pygoscelis adeliae*)
- פינגווין רצועת הסנטר (*Pygoscelis antarctica*)
- סוג פינגווין מצויץ (*Eudyptes*)
- פינגווין הסלעים (*Eudyptes chrysolophus*)
- פינגווין עב-מקור (*Eudyptes pachyrhynchus*)
- פינגווין חסון (*Eudyptes robustus*)

- פינגווין ישר ציצה (*Eudyptes sclateri*)
- פינגווין לבן-פנים (*Eudyptes schlegeli*)
- פינגווין מצויץ מערבי (*Eudyptes chrysocome*)
- פינגווין מצויץ מזרחי (*Eudyptes filholi*)
- פינגווין מצויץ צפוני (*Eudyptes moseleyi*)
- סוג ומין יחיד פינגווין צהוב עין (*Megadyptes antipodes*)
- סוג ומין יחיד פינגווין זוטר (*Eudyptula minor*)
- סוג פינגוויני החגורה (*Spheniscus*)
- פינגווין שחור רגל (*Spheniscus demersus*)
- פינגווין הומבולדט (*Spheniscus humboldti*)
- פינגווין מאגלאן (*Spheniscus magellanicus*)
- פינגווין גלאפגוס (*Spheniscus mendiculus*)

חסידה

חסידה (שם מדעי: *Ciconia*) סוג עוף במשפחת החסידתיים. לחסידה רגליים גבוהות ואדומות ומקור ארוך, ישר וחד. גובהה כמטר. תוחלת החיים של החסידה בטבע היא 10-12 שנה ובשבי גילה עשוי להגיע אף ל-30 שנה.

מינים

חסידה שחורה *Ciconia nigra*

- חסידה אבדימית (לבנת-בטן) *Ciconia (Sphenorhynchus) abdimii*
- חסידה לבנת-גרן *Ciconia episcopus*
- חסידת סטורם *Ciconia stormi*
- חסידת מגווארי *Ciconia maguari*
- חסידה לבנה *Ciconia ciconia*
- חסידה מזרחית *Ciconia boyciana*

תזונה

שלא כרוב בני הסדרה, הניזונים בראש ובראשונה מדגים, ניזונה החסידה בעיקר מחרקים כגון: ארבה, חרגולים וצרצרים. היא ניזונה גם מבעלי חוליות: דגים (בעיקר חלשים ומתים), דו-חיים, נחשים ואף

צפעונים), אפרוחים וגוזלים שונים, מכרסמים קטנים כגון נברנים ועוד. החסידה משפדת את טרפה בדקירת מקור. בעלי חיים קטנים היא מניפה כלפי מעלה, ובולעת אותם; בעלי חיים הגדולים מכושר בליעתה, היא מרטשת קודם לכן במקורה. החסידות חורפות בארץ בעיקר בבריכות הדגים, לרוב בלהקות גדולות למדי, ומרבית לאכול דגים.

קינן ונדידה

החסידה נודדת למרחקים גדולים. היא מקננת באירופה ובאסיה שבחצי הכדור הצפוני, וחורפת באפריקה שבחצי הכדור הדרומי. בסתיו ובאביב חולפים בשמי ארץ ישראל שני מיני חסידות, החסידה הלבנה (*Ciconia ciconia*) והחסידה השחורה (*Ciconia nigra*), ולעתים נדירות מקננת החסידה הלבנה בארץ.

החסידה בונה את קינה במקומות שטופי שמש, לרוב על עצים ולעתים על סלעים. בסביבה עירונית נבנה הקן לעתים על מגדלים, צריחים, ארובות, עמודי חשמל, וכיוצא באלה, מעשי ידי אדם. קוטר הקן עשוי להגיע ל-1.5 - 2 מטרים.

החסידה נוהגת, בדרך כלל, לשוב שנה אחר שנה לאותו קן, ועם שובה ממסע הנדידה היא משפצת אותו, כך שהקן הולך וגדל במשך השנים, ועשוי להגביה עד לכדי 2 - 2.5 מטרים. הרבייה מתבצעת לאחר מחוות ראווה מתמשכות וטקס חיזור מורכב. הנקבה מטילה 2 - 5 ביצים. הגוזלים פורחים מהקן כשהם בני כ-60 יום. ימים אחדים לאחר מכן הם נוטשים את האזור ונודדים. בני הזוג נקשרים זה בזה לכל חייהם.

כ-70% מקרב גוזלי החסידות לא שורדות את מסע הנדידה. בעקבות שינוי האקלים העולמי, קיצור תקופת החורף והתחממות העולמית, ישנם חסידות שלא נודדות ונותרות באירופה והאדם מסייע בהאכלתם, כך הן גם לא צורכות אנרגיה. הבעיה שנוצרת מכך שבעלי חיים שהיו נאכלים על ידי החסידות מתרבים ומצד שני בעלי חיים שהיו צדים את החסידות מתמעטים.

החסידות מתלהקות ללהקות בנות מאות, ולעתים אלפי פרטים. הן עושות את מרבית מעופן בדאייה, כשמדי פעם, בהתאם לתנאי הדאייה, הן ממריאות מעלה, ללא נייע-כנף, בארובות של אוויר חם (תרמיקות), וממשיכות בגלישתן-דאייתן. לרוב הן דואות ברום של 300-600 מטרים, אך הן עשויות להינשא לרום של למעלה מ-1.5 ק"מ. בלהקת חסידות נודדת אין סדר וארגון, ולמעשה כל חסידה נודדת כביכול לעצמה, ללא

תלות בחברותיה הנודדות עימה. על פי סימן זה קל להבדיל בין להקת חסידות ללהקת שקנאים, המאורגנים במבנים ברורים.

בנדידתן מאירופה לאפריקה, בחודשי הסתיו, עוברות החסידות מרחק של כ-12,000 ק"מ, כ-300 ק"מ ביום. בדרכן הן חולפות לאורך הבקע הסורי-אפריקני ומתנקזות בעיקר דרך עמק בית שאן. מספר החסידות שחולפות בישראל בדרכן דרומה נאמד במאות אלפי פרטים. בדרכן חזרה לאירופה, בתחילת האביב, חולפות חסידות רבות באזור מישור החוף. נדידתן אז איטית יותר, ובעונה זו ניתן לראות חסידות בכל רחבי הארץ, בכרי מרעה, בשדות חרושים, ליד שלוליות, בבריכות דגים ואף במדבר. הגידול במספר החסידות החורפות בישראל חל, כנראה, בגלל הגדלת שטחי השלחין ובריכות הדגים, וזוהי כנראה גם הסיבה לכך שישנן חסידות ששבו לקנן בארץ.

אוכלוסייה

ברוב אזורי אירופה נמצאת אוכלוסיית החסידות בירידה מתמדת, בעיקר במערבה ובמרכזה. סיבותיה של ירידה זו אינן ברורות די הצורך. חסידות רבות נפגעות מחוטי חשמל, מרכב ומכלי טיס. ייבוש ביצות וזיהום מקורות מים תורם גם הוא לירידה במספרן. באזורים שונים בעולם אף יורים בהן בנשק חם. ייתכן שגם חומרי ההדברה שמשתמשים בהם בחקלאות משפיעים עליהן.

בתרבות

בתנ"ך: החסידה מוזכרת בתנ"ך במספר הקשרים. ביהדות הבתר-מקראית (מפרשי התנ"ך ופוסקי ההלכה) התחבטו בשאלת זיהויה של ה"חסידה" המקראית. לזיהוי היו השלכות לגבי הכשרת או פסילת העוף לאכילה.

בקרב יהדות אתיופיה נשמר לחסידה מקום של כבוד כשליחה הדורשת בשלום ירושלים וא"י. מוטיב זה משתקף בשיר שהיו נוהגים הילדים לשיר למראה החסידות הנודדות: "שימאלה, שימאלה, אגראדצ'ין ארוסלם דהנא..." (חסידה חסידה, דרשי בשלום ירושלים...)

בפולקלור האירופי תופסת החסידה מקום נכבד. כך מבשרת החסידה את בוא האביב. בתרבות העממית מקושרת החסידה להבאת תינוקות. לאגדה הוא במיתוסים של צפון אירופה: החסידות שבות לאירופה בכל שנה בסביבות מרץ - אפריל, בערך 9 חודשים לאחר היום הארוך בשנה - 21

ביוני. בתרבויות האליליות של השבטים הגרמאנים היה היום הארוך נחגג בפסטיבלים והיה נהוג לערוך בו חתונות (מעין ל"ג בעומר פגאני). מי שהתחתן ביוני קיווה לילד בסביבות מרץ - אפריל, עם הגעת החסידות. מדוע דווקא החסידה מכל הציפורים הנוודות המגיעות לבלות את הקיץ באירופה? החסידה היא עוף גדול ובולט, וטבעי שעוף מונוגמי החוזר לקנן באותו מקום ועם אותו בן/בת זוג ודואג לאפרוחים תקופה ממושכת יקושר בפולקלור עם משפחתיות וילודה.

ביוון העתיקה הוציאו להורג את מי שפגע בחסידה, ובמצרים העתיקה העריצו את החסידה והיא הייתה הסמל לחיבור בין האב לבנו.

החסידה במקורות ישראל

החסידה הוזכרה שש פעמים בתנ"ך. היא נזכרה כשם עוף טמא (ויקרא, י"א, י"ט; דברים, י"ד, י"ח), היא ניכרה באברותיה והייתה סמל לתעופה "אם אברה חסידה ונצה" (איוב, ל"ט, י"ג), ומתוארת כבעלת מוטת כנפיים מרשימה שבעזרתה היא מסוגלת לדאות בעזרת זרמי האוויר: ספר זכריה, פרק ה', פסוק ט': "ואשא עיני וארא והנה שתי נשים יוצאות ורוח בכנפיהם ולהנה כנפים כנפי החסידה ותשאנה את-האיפה בין הארץ ובין השמים" וכן: ספר איוב, פרק ל"ט, פסוק י"ג: "כנף-רננים נעלסה, אם אברה-חסידה ונצה". החסידה היא עוף נודד, כפי שתיאר זאת הנביא ירמיה: ספר ירמיהו, פרק ח', פסוק ז': "'גם חסידה בשמים ידעה מועדיה...". אך לעתים מקננת גם בארץ ספר תהילים, פרק ק"ד, פסוק י"ז: "אשר שם צפרים יקננו חסידה ברושים ביתה".

תרגומי התורה ליוונית וללטינית מביאים זיהויים רבים לעוף זה, מה שמעיד על היעדר מסורת זיהוי בידם. לעומתם, בתרגומים הארמיים מסורת הזיהוי עקבית. החסידה נקראת "חוריתא" או "דייתא חוורתא"- העוף הלבן. מסורת זו מצאה את ביטוייה גם בתלמוד. אפשר שהשם 'דיה' רומז על כך שמדובר בעוף דורס מובהק, ואפשר שמדובר בשם עממי שאינו מעיד על שיוך סיסטמתי למשפחת הדורסים, אלא בא לאפיין את תכונותיו. כלומר, עוף בעל מוטת כנפיים מרשימה, שדרכו לדאות, ולעתים צד את טרפו כדרכם של הדורסים. שתי מגמות פרשניות אלה היו למעשה את היסוד לשני הזיהויים העיקריים שהיו מקובלים מאוחר יותר בימי הביניים.

הזיהויים העיקריים ל"חסידה" בימי הביניים היו של הרב סעדיה גאון ושל רש"י. הרס"ג זיהה את החסידה שבתורה עם ה"צקר", כינוי בערבית לכל

עוף דורס שבאמצעותו ניתן לצוד, לרבות כל סוגי הדורסים. רש"י בפירושו לויקרא כתב שהחסידה "זו דיה לבנה- ציגוניה" (Ciconia).

במאה הארבע עשרה פקפק רבנו אשר בן יחיאל (הרא"ש) בדבר אמינות המסורת המתירה את אכילת החסידה. מדבריו משתמע כי באשכנז, באזורים מסוימים בספרד ובצרפת לא אכלו עוף זה. אך בן תקופתו, רבנו ירוחם, צידד בכשרות החסידה על אף שהכיר, ואף הזכיר, את דברי הרא"ש. הוא ציין כי הוא עצמו בעל מסורת על כשרות ה-Ciconia. נראה ששורשי מחלוקת זו נעוצים בפרשנות המקרא לעוף 'חסידה'. דעת המתירים את אכילת ה-Ciconia כנראה משקפת את המצדדים בזיהוי ה'חסידה' לפי שיטת רס"ג, שהיא אינה ה-Ciconia. אם אכן הייתה בידם של אנשים אלה מסורת שמותר לאכול עוף זה, לכאורה לא הייתה צריכה להיות שום מניעה לאכלה. מסורת כזו הייתה כנראה בידי חלק מספרד המוסלמית, למרות שאין ראיה חד משמעית לכך והיא בגדר השערה. אך פוסקי צרפת, אשכנז וחלק מאנשי ספרד ראו ב-Ciconia עוף טמא, בעקבות זיהוי של רש"י את ה'חסידה' עם עוף זה.

אפשר שניתן למצוא אישוש לסברה של הטוענים שעוף זה הוא טהור בשל סימני הטהרה שבו. בניתוח אנטומי שנערך בחסידה לבנה באוניברסיטת בר-אילן נמצא שאין לחסידה זפק מובהק, אך קורקבנה נקלף ביד. כמו כן, יש לה אצבע יתרה.

בסופו של דבר, הגישה הפרשנית וההלכתית שה'חסידה' היא ה-Ciconia ולפיכך הוא אסורה - התקבלה על רוב הפוסקים האשכנזים והספרדים כאחד. לא ידועה מסורת אכילה של Ciconia במהלך שבע מאות השנים האחרונות, מאז ימי רבנו ירוחם ועד ימינו.